

Ewout Storm van Leeuwen

HET VERSCHOLEN RIJK

II ONTKETENDE VISIOENEN

Het visioen van Yurane, die door haar volk Orakel wordt genoemd. Spiralende auraniveaus waaieren uit vanuit het silhouet van hun jonk, zeilend tussen de havenstad Ajudya en de delta van Doran. Het Reisgezelschap van Tom en Alante beweegt hemel en aarde. Oude karmaverbindingen leiden tot een apotheose van onstuimige liefde, strijd en een nieuwe verbond tussen mensen en niet-mensen.

De tentenstad Alantis in het verscholen rijk wordt uitgebouwd tot een ruimhartig asiel voor bevrijde kinderslaafjes en een thuis voor jonge mensen op zoek naar een nieuw evenwicht tussen bezielde ecologie en autonomie in saamhorigheid.

Sommige Reisgenoten hebben er hun doel bereikt en bouwen door aan de nieuwe stad. Tom en Alante ondernemen ettelijke expedities vanuit hun nieuwe woonplaats. Alante vindt haar herkomst en ontdekt dat haar toekomst belangrijker is dan haar verleden.

Om Doran wordt gevochten. Invasiemachten worden tegen elkaar uitgespeeld en het dievingilde treedt als triomfator in het daglicht. Tom treedt zijn Opponent tegemoet, die de gedaante heeft van zijn broer. Er komen meer Gezanten samen.

"[...] reisgids naar een betere wereld. Voor kinderen, vrouwen, onze neven en nichten in de zee, de onzichtbare rijken, dieren, bomen... de Aarde. En uiteindelijk ook voor de mannen, die het allemaal zo goed weten."

Joshua Stiller, auteur

ISBN 978-90-72475-38-1

9 789072 475381 >

Uitgeverij Magister
NUR 330 (Spannende boeken algemeen)
Eco Fiction

Ewout Storm van Leeuwen

HET VERSCHOLEN RIJK

II ONTKETENDE VISIOENEN

Uitgeverij Magister
Eco Fiction

Ewout Storm van Leeuwen, *Het verscholen rijk II Ontketende visioenen*

Copyright © 2017 Ewout Storm van Leeuwen

Een uitgave van Uitgeverij Magister

Dit is het tweede deel van een bewerkte heruitgave in 3 delen van *Het versluisde land*, dat in 2010, 2011 en 2012 in 8 delen is verschenen bij Uitgeverij Magister.

Omslag en opmaak: Ewout Storm van Leeuwen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

magisteruitgeverij@gmail.com

www.hetverscholentrijk.nl

www.magisteruitgeverij.nl (webwinkel)

NUR 330 (Spannende boeken algemeen), Eco Fiction

ISBN 978.90.72475.38.1 (papieren boek)

ISBN 978.90.72475.58.9 (eboek)

1.	Water	7
2.	Een boot krijgt wielen	23
3.	Passage in de mist	35
4.	Moeilijke verhoudingen	39
5.	Met een schip door de woestijn	55
6.	Sporen in het zand	67
7.	Tom x Yurane	72
8.	Het doel komt naderbij	80
9.	Gevangen	87
10.	De voorstellingen	95
11.	Gevaarlijk spel	106
12.	Moordende smart	115
13.	Tom x Alante	127
14.	Hoog en laag	137
15.	Tom x Yuli	147
16.	De verlaten stad	151
17.	Te land en te water	160
18.	Opnieuw in Ogam	172
19.	Vernieuwende vondsten	184
20.	Nieuwe concepten	195
21.	Leiderschap	214
22.	Ontdekkingsreis	225
23.	Verstopt en stervend	236
24.	De andere kant	250
25.	Alante's inwijding	262
26.	De Zee van Alante	269
27.	Oorlog achter de einder	275
28.	Een oude en een nieuwe vriendin	288
29.	Spitsroeden door een stad in oorlog	294
30.	Vluchten voor straatgevechten	310
31.	De kinderkaravaan	322
32.	Kinderstad in de frontlinie	338
33.	Slagveld	347
34.	Het rovershol	356
35.	Schepen in oorlog	364
36.	JiLin	373
37.	Gerald	377
38.	Gevangen in angst	383
39.	Krachtmeting	390
40.	Machtsvacuüm	396
41.	Weer gevangen	405
42.	Verrassende ontmoetingen	416
43.	Moordaanslag	425
44.	Leven en sterven	434
45.	Terugblikken	442
46.	Bouwen aan de stad	448

Hoofdstuk 1

Water

KOM EENS KIJKEN!' RIEP ALANTE, die overboord hing te turen. 'Hier is ander water, ik kan de bodem zien en vissen, wil je vis eten?'

Vissen lieten zich gewillig op haar oproep vangen. Ze boog ver voorover zodat ze haar handen in het water kon steken. Ze trok ze met een gillette terug.

'Oh, het is koud!'

Ze waren in een glasheldere stroom terechtgekomen, een rivier in de rivier als het ware. Het contrast was extra opvallend omdat de hoofdstroom sinds het noodweer van een week geleden modderig bruin was.

Ze lieten zich sinds hun nachtelijke vertrek uit de stad al enkele dagen langs de westoever voorttrekken tussen zandbanken door. Het was moeilijk begaanbaar terrein en ze schoten niet erg op, maar ze mengden zich liever zo min mogelijk in het verkeer over het jaagpad langs de oostelijke oever, waar de hoofdstroom liep.

'Daar!' Alante wees stroomopwaarts met een arm waarvan de pels in het zonlicht blikkerde. 'Het komt uit de bodem lijkt het wel.'

'Kajo!' riep Tom naar het jongetje op de bedaard voortsjokkende waterbuffel.

'Houd maar halt bij dat bosje! We gaan aanleggen.'

Gedwee hield de buffel stil en begon van de twijgen te vreten. Yuli sprong aan land en miste net. Met een verontwaardigde schreeuw haalde ze een natte poot en schudde die. 'Verrek, dat is koud, man!'

Ze greep de jaaglijn en trok met een van inspanning vertrokken gezicht de jonk tegen de zandige oever aan. Ze legde de boot vast aan een boomstronk voor de stroom er weer vat op kreeg. Haar zeiljachtje bleef op de trage stroom heen en weer zwaaien aan zijn sleeplijn.

Yurane's geit mekkerde en sprong van boord om met de buffel mee te grazen. Alex wilde er achteraan en stond op de verschansing te miauwen tot iemand hem zou dragen. Dat gebeurde niet, zodat hij uiteindelijk zichzelf met een gracieuze zweefsprong aan land hielp. Als een zwarte schaduw verdween hij in het hoge gras. Deyoo's aapje, dat op de buffel had meegereden, zwaaide heen en weer door de bomen, die schudden of er een storm door woedde.

'Tijd voor een vuurtje, koffie en een hapje,' riep Tom tegen niemand in het bijzonder. Hij had naar de dieren staan kijken, hoe ze zich als zelfbewuste individuen gedroegen. Met een hand probeerde hij of het water om te zwemmen was. 'Hé, dat is ijskoud!'

‘Dat zei ik toch!’ zongen Yuli en Alante in koor, keken elkaar aan en barstten in lachen uit. Victor en Deyoo, onafscheidelijk sedert hun vertrek uit Doran, klommen ondertussen uit de boot en gingen Kajo helpen met het aanslepen van wit gebleekt drijfhout voor een vuur. Alante volgde hen met gloeiende kooltjes in het vuurpotje en ontstak de stapel. De gele, rookloze vlammen waren nauwelijks zichtbaar in het helle zonlicht. De harsige, hete lucht van het fel brandende hout vermengde zich in vlagen met het zoete parfum van bloeiende bomen en de kruidige aroma’s van planten waarmee de droge rivierduinen begroeid waren. Voor het eerst sinds hun vertrek verkeerden ze buiten de zware geur van de modderige stroom.

Zelena keek verlangend overboord en besloot, ondanks de eerdere uitroepen dat het water koud was, tot een duik. Geboeid keken Tom en Danan toe hoe ze op de voorplecht soepel haar jurk over haar hoofd trok en het aandachtige manvolk een korte blik gunde op een slanke leest en maanvormige lichtbruine billen voordat ze lenig in het water dook. Proestend en gillend dook ze weer op en sprong bijna even snel uit het water als erin. Tom durfde te zweren dat ze in één doorlopende beweging opdook en als een dolfijn boven water uitsprong om op de oever te landen, al kon dat bijna niet.

Yurane schaterde het uit. Tom, blij dat ze door de capriolen van Zelena een beetje uit haar broedende eenzelvegheid raakte, haalde haar even aan. Ze sloeg meteen haar armen stijf om zijn nek en overlaadde zijn gezicht met kussen.

‘Ahem,’ kuchte Danan vanonder zijn breedgerande hoed, ‘koffie, weet je nog wel.’ Hij zag er nog steeds uit als een verzorgde heer. Ondanks de primitieve accommodatie aan boord waren zijn kleren nauwelijks gekreukt.

Een beetje gegeneerd liet Tom zich liefkozen. Het was een stuk intiemer dan hij bedoeld had. Een ondertoon van hysterie in Yurane’s vrolijkheid waarschuwde hem voor een omslag. Haar lachstuipe werden snikken. Ze kroop weg in zijn omhelzing en snotterde dat het haar zo speet, zo verschrikkelijk speet. Hij wist niet waar ze het over had, hij verstond haar nauwelijks. Het krampachtige bekennen trok haar naar diepere lagen. Ze gierde het uit, stompte hem en trommelde op het dek met haar voeten. Bijna onverstaanbaar brabbelen gooide ze haar bekentenissen eruit, haar schande, haar spijt, haar zelfverachting. Tom, overweldigd door haar heftigheid, moest zich uit alle macht verdedigen om haar en zichzelf te behoeden voor verwondingen. Ze krijste, krabde en beet, bonkte met haar hoofd tegen het zijne. Verblind door bloed dat uit een gescheurde wenkbrauw in zijn ogen liep raakte hij haar kwijt. Hij moest iets doen om haar uit die hysterie te halen! Vertwijfeld sloeg hij waar hij haar voelde; hard, met de vlakke hand. Zijn hand deed pijn van de harde kletsen op haar achterste. Ze haalde gierend adem en verslapte als een zeil waar de wind uit valt.

De reisgenoten op de oever stonden met grote ogen te kijken. De losgebarsten emoties leken de lucht zelf te verdikken. Danan sprong aan land, hij wist niet waar hij kijken moest.

Yuli en Alante kwamen het eerst bij hun positieven en slingerden zich aan boord. Yurane hilde onbedaarlijk, de verstarring was echter geweken. Tom lag onder haar, bloed stroomde over zijn gezicht. Het welde op uit wenkbrauwen, neus en lippen, waar ze hem vol met haar schedel had geraakt, uit krabben en beten op zijn borst, armen en schouders.

Yuli trok Yurane van hem weg. Alante wurmde zich er tussen en probeerde Tom te bereiken. Ze zocht vertwijfeld naar wat ze het eerst moest doen; ze legde zijn machteloze armen om zich heen zodat hij haar gladde vacht kon voelen. Instinctief ging ze zijn verwondingen likken. Hij bleef desondanks bewegingloos op het dek liggen. Hij had teveel open gestaan voor Yurane's psychische verminkingen uit haar jonge jeugd en was zelf bezoedeld geraakt. De verschrikkingen waar het zachte meisje al die tijd mee had rondgelopen waren als maden in hem gekropen en bevuilden nu zijn geest. Alante voelde hem wegglijden. In paniek trok hem overeind in haar armen. 'Help me!' kreet ze. 'Hij zakt weg. Hier Tom, hier! Hier ben ik, Tom!' Ze legde haar oor op zijn borst, maar haar haar zat in de weg. 'Tom?' piepte ze. 'Je gaat toch niet dood?' Twee blanke armen omvatten haar. Deyoo knielde neer en legde zijn hoofd tegen dat van Tom. Ze streelden hem samen en voedden hem ongeremd met hun jeugdige liefde. Yurane, uit haar spasme gekomen, was de enige die het wonder van de ijle energieën om het drietal kon zien wolven. Haar lichaam volgde gehoorzaam de sterke geest. Ze herstelde zich snel van de huilbui. Bang om wat ze veroorzaakt had richtte ze zich op in Yuli's armen. Het was erger dan ze vreesde. Haar ogen namen het gehavende lichaam waar van de man waar ze zielsveel van hield, haar geestesoog zag rookgrijze verschrikkingen in de etherische energie oplossen als flarden mist in de felle zon. Beschaamd verborg ze haar hoofd tegen de boezem van Yuli, die haar streelde en sussende woordjes mompelde.

Deyoo hilde een beetje toen Victor hem overeind trok. Hij had zoveel gegeven. Alante had zich in de geest met Tom verenigd en bleef liefde in hem overpompen vanuit een onuitputtelijke bron. Ze volgde haar instinct en zoog, zonder gedachten, de beten in Toms schouder schoon, sabbelde het bloed weg om zijn gestolde bloedneus en likte zijn gescheurde wenkbrauw. Bedrijvig als een moederkat veegde ze tenslotte met haar tong de parelende druppels bloed uit de krassen op zijn borst en wangen.

Toen hij rustig leek te slapen hing ze een muskietennet over hem heen. Ze overwon haar tegenzin en riep, overboord hangend met haar handen in het steenkoude water, vis na vis op tot Yuli haar zachtjes zei dat ze genoeg hadden.

De bij de reisgenoten zo geliefde wilde uien waren volop te vinden, het heldere water uit de rivierbodem smaakte uitstekend en er was brandhout te over. Ze maakten een grote pan uiensoep, roosterden vis en aten in stilte tot ze niet meer konden.

Yurane was de rest van de avond afwezig. Af en toe had ze een huilbui, waarbij Yuli haar vasthield. De twee zaten eindeloos met elkaar te praten. Deyoo rustte in de armen van Victor. De jongen was bleek en zag er uitgeput uit. Kajo en Zelena, wat ongemakkelijk door al dat verdriet, verkenden samen de omgeving en kwamen terug met geurige kruiden, waar ze een volgende portie vis mee versierden.

Geleidelijk groeide de stemming weer aan. Bij de gloeiende kolen van het vuur zongen Alante en Deyoo een paar van hun nieuwe liederen. Toen de muggen begonnen te steken maakten ze het muskietennet om de jonk vast en sliepen aan dek.

Tom werd als eerste wakker. In de stilte van de vroege ochtend heelde hij zijn verwondingen. Mensenbeten en -krabben waren gemene dingen. Zijn hoofd voelde gemangeld, alles klopte en stak en schrijnde, zijn hele lichaam zat ongemakkelijk. Hij waste zich met het ijskoude water en ging op zoek naar de kruiden die hij nodig had voor zijn verdere genezing.

In de theeketel boven het opgerakelde vuur brouwde hij een versterkende drank voor zichzelf. Vervolgens een smakelijker thee voor de anderen. Voor Yurane's herstel wreef hij bloemblaadjes met wat massageolie tot een smeerseltje waarmee ze haar aura kon helen. Het rustige, bijna rituele werken op zijn kennis en intuïtie was misschien wel de beste remedie. Voor denken was het nog te vroeg.

Hij wekte het slapende gezelschap met de geur van geroosterde broodjes, de laatste van de voorraad uit de stad, en gebakken eieren. Hij genoot er elke keer weer van om Alante's neusje eerder wakker te zien worden dan haar ogen. Ze liet een binnensmonds 'mmm' horen, sprong van de boot af en viel hem voorzichtig om de nek. Een paar tranen drupten op zijn wangen. Vertederd betuigde hij haar zijn liefde. De ontspanning bleef niet uit: slaap kroop onweersaanbaar in zijn geteisterde lijf omhoog. Zonder zich te bedenken legde hij zich neer in de schaduw en liet zijn geest vertrekken.

De ontbijtende reisgenoten vormden slaperig en gaperig een kring rond het vuur.

Danan zat nors voor zich uit te kijken. Hij had sinds hun vertrek slecht kunnen slapen op het dunne matje tussen hem en het dek. Hij miste het comfort van de stad. Eigenlijk had hij een beetje spijt dat hij zo impulsief was meegegaan op deze idiote reis. Om zijn dure kleren te sparen had hij niet meer aan dan een losse kaftan; het was trouwens al behoorlijk heet.

Zelena's fraaie vormen verschenen in zijn beeld. Ze probeerde, voorzichtig om het vuur draaiend, zonder zich te branden een heet broodje te pakken, waarbij ze even struikelde. Hij ving haar in een reflex bij haar gespannen achterste op en liet haar tussen zijn benen zakken omdat hij haar niet kon houden. Daar zat hij, met een welgevormde, verlegen en nauwelijks geklede vrouw in zijn armen. Zij was als enige getuige van zijn rijzende mandeel, precies in het midden. Niemand had het voorval opgemerkt. Ze wreef zich harder tegen wat ze daar voelde. Ze boog ver voorover om haar broodje op te rapen, waarbij haar korte nachthemd van achteren omhoog kroop.

Het slaperige gezelschap slurpte thee en kauwde brood.

Met in zijn oren suizende hartslagen keek Danan tersluiks de kring rond en vandaar naar de bloot gekomen rondingen in zijn schoot. Het vuur knetterde en knalde door het droge hout, de wind ruiste door de bomen en de rivier stroomde kabbelend voorbij.

Hij beet op zijn wang om zich te beheersen.

Ze leunde opnieuw voorover en wiegde heen en weer, heen en weer....

Vorzichtig trok hij de kaftan van voren omhoog. Zijn handen gleden onder haar nachthemd en vonden daar houvast. Zelena wiebelde met haar achterste tot ze zijn staf in haar natte opening voelde. Met kracht drukte ze zich eroverheen. Ze durfden zich niet te bewegen. Kleine spiertjes knepen en trokken en knepen... met zijn mond in haar haar om het niet uit te schreeuwen kwam hij. Tevreden voelde Zelena zijn ontlading. Zo snel had ze het niet verwacht. Ze wist trouwens niet hoe ze zich ooit stil had kunnen houden als ze zelf een orgasme had gekregen.

Toen hij weer normaal kon ademhalen liet Danan zijn ogen over Zelena's schouders dwalen, van haar boezem langs de welving van haar middel tot de welgevormde benen eronder. *Ze is eigenlijk nog heel jong*, bedacht hij verbaasd. *Achttien, twintig of zo. En mooi; talent heeft ze ook.* Hij had haar nooit goed bekeken of echt belangstelling voor haar gehad. Ze was een vrij onbetekenend lid van zijn toneelgezelschap geweest. Zijn verbijstering nam toe toen hij zich realiseerde wat hij feitelijk voor de jonge actrice voelde. Bij nader inzien niet zo ongewenst als hij gemeend had. Geen banden meer, geen liefdes meer, had hij zich lang geleden voorgehouden. Dan kan je ook niet meer gekwetst worden. Het kookte in zijn hoofd en in zijn gemoed en hij wist niet wat hij ermee aan moest. Alsof hij erop had gewacht (had hij erop gewacht?) begon Deyoo koffie te maken. Uit de ketel op het vuur schepte hij met een soeplepel kokend water in kommen met gemalen koffie. Het gebrande aroma weefde zich door de lichte geuren van de planten om hen heen en bereikte uiteindelijk de neusgaten van de slapende Tom.

Daarvoor wilde hij wel wakker worden.

Hij genoot van de hete drank, pakte een broodje en stond op om met Alante een wandelingetje te maken. Ze liepen hand in hand naar de oever, keken een tijdje in de bron van het heldere water en verdwenen achter de struiken.

Ze kwamen na een tijdje opgewonden terug en riepen iedereen bijeen rond het nagloeiende vuur. Verwonderd vormden ze een kring. Tom ging in het midden staan, schraapte zijn keel en begon: 'Reisgenoten...'

'O, wordt het officieel?' Yuli liep op een drafsje naar de boot. Ze greep er een matje, rende terug, worstelend met het flapperende ding, spreidde het uit op de ongelijke grond en liet Yurane naast haar plaats nemen. 'Zo, dat zit wat makkelijker,' zei ze tevreden, klopte op haar geprononceerde zitvlak en keek stralend op naar hun reisleader. Tom keek onverstoorbaar terug en begon opnieuw. Yuli had gelijk, het werd een ernstige toespraak.

'Reisgenoten, dit is de vierde dag sinds ons vertrek uit Doran. Voor onze nieuwe reisgenoten: deze expeditie op zoek naar Alante's afkomst is veel eerder begonnen, aan de rand van de beschaving, in een dorpje waar we nu naar terugkeren. We zijn al ruim een half jaar op een queeste hoe het kan bestaan dat een dochter van het legendarische Zeevolk, drieduizend jaar nadat die voor het laatst gezien zijn, misschien wel één van de laatste overlevenden, beroofd van haar geheugen, met haar zilveren pels afgeschoren en haar witblonde haar zwart geverfd, midden in een gortdroge landstreek, pal voor mijn deur in het stof bijt, zodat ik haar wel moet oprapen en haar wonden verzorgen.'

Door de dagelijkse besognes van de trage reis stroomopwaarts was het doel van de tocht bij de meesten een beetje op de achtergrond geraakt. Nu het zo kort en bondig werd gesteld beseften ze dat ze achter de oplossing van een groot raadsel aan zaten.

'We zijn op weg naar de oase waar ik in ballingschap heb geleefd tot Alante's verschijning en waar we hals over kop uit moesten ontvluchten. Want daar moet het antwoord te vinden zijn. Daar is deze queeste begonnen. Daar ligt ook, volgens mij, de psychische blokkade die al eeuwen op het gebied achter dat dorp ligt, zoals de priester van de Bergmonniken in de Yandan residentie ons vertelde. Wat verbergt die astrale stolp van vergetelheid? Wie heeft Alante door die barrière geduwd? Wie was die persoon, die Yurane in haar visioen niet heeft kunnen zien?'

Het waren twee raadsels erbij. Maar niemand had enig aanknopingspunt.

'Er is in de dagen voor ons vertrek uit Danarse's gastvrije huis, een heleboel gebeurd. Ons kersverse toneelgezelschap werd versterkt met Victor, Danan en Zelena. Dankzij Victor wisten we het dievengilde te interesseren voor onze zaak, zodat we in minder dan twee dagen, of nachten eigenlijk, vrijwel alle informatie konden verwerven waar we naar op zoek waren. Dat de Abashi al bevrijd was door anderen dan wij, maar door wie? Dat de Dora, de opge-

brachte kustvaarder van Yuli's handelshuis Yandan, al op eigen kracht uit de marinehaven ontsnapt was, met medeneming van de Abashi en zijn vrouw. Hoe is dat kunststukje uitgehaald? Zelfs het goed geïnformeerde dievengilde staat voor een raadsel. Er zijn dus veel meer bewegingen en tegenbewegingen dan waar wij, of zelfs zij van afweten.' Tom aarzde hier. Moest hij iets zeggen over de verraden en door de coupleiders ontmantelde Keizerlijke Loge? Danarse, de vader van Danan, had op zijn geheime herkenningsteken gereageerd. Ook Josephine, de diplomaat die hij bij haar had getroffen en de Abashi waren ingewijden en niet vermoord. De Abashi had door laten schemeren dat er een nieuwe Loge werd geformeerd. Hij besloot er voorlopig niets over te zeggen. Hij wist er trouwens te weinig van, mogelijk waren ze nog niet eens operationeel. Hij hervatte zijn betoog: 'Als toegift stuiten we ook nog op de geheime opslagplaats voor steenkool uit een clandestiene mijn in de bergen.' Victor keek om zich heen of hij het zelf had ontdekt.

'Dat gebeurde in Doran, waar we ternauwernood aan onze grootste tegenstander zijn ontsnapt.'

Gealarmeerd keken Yuli, Yurane en Alante hem aan. Zij kenden de reputatie van die grote onbekende. Yurane was er doodsbenauwd voor, want ze had zijn fnuikende overredingskracht in haar geest gehad, een psychische aanranding waar ze nog angstrillingen van kreeg.

'Daar heb je ons niets van verteld?' vroeg Yuli met enige achterdocht.

'Ik vond het toen te alarmerend.'

'Ik weet het!' schreeuwde Kajo. 'Bedoel je die dode man die Deyoo en ik in het hooi hebben gevonden?'

'Ja jong.' Hij richtte zijn blik op Deyoo, die het zich ook herinnerde.

Ze keken onzeker naar Tom op, wat was er gebeurd?

'De jongens hebben een overleden oude man in het botenhuis gevonden, waar we de boot hebben gestald,' verklaarde Tom de cryptische opmerking. 'De ochtend na onze aankomst in de stad. Ik heb de jongens gevraagd niets te zeggen tot ik het had uitgezocht. Ik ben meteen gaan kijken. Ik herkende de man als de wachtman van het botenhuis en als monnik van de Bergkloosterorde. 'Een monnik? Bij het botenhuis? Hoe komt die daar?' vroeg Yuli verbouwe-reerd. 'Weet je dat zeker, Tom? Als wachtman?'

De anderen luisterden zonder iets te zeggen. Het was iets dat min of meer buiten hen om gebeurd was. Yuli was echter van kindsbeen af vertrouwd met de monniken van de geheimzinnige orde die al sinds mensenheugenis in de bergen gevestigd was.

'Ik denk dat hij bij degenen hoorde die de Abashi hebben bevrijd. Ik heb hem daar al eerder ontmoet. Misschien was hij onderdeel van een geheime operatie van de Bergkloosterorde. Een vooruit geschoven post.'

‘Was hij vermoord?’

‘Helaas. Niet met fysiek geweld, dat is het aangstaanjagende. Hij is psychisch vermoord. Het moet gebeurd zijn vlak voordat wij er aankwamen.’

Alante stopte beangst haar hand in haar mond. Yurane jammerde zachtjes en verborg haar hoofd in haar armen. Toen ze astraal te pakken was genomen door hun tegenstander had ze zich met de grootste moeite weten los te maken. De herbeleving van de gruwelijke ervaring wiste alle zelfbeheersing uit nu ze hoorde dat hij haar net zo goed had kunnen doden. Tom zag haar huiveren en vermoedde iets van haar verschrikking. Grimmig ging hij door: ‘Grace à Dieu was hij blijkbaar niet van onze komst op de hoogte. Anders waren we hem recht in de armen gelopen.’

‘Ssss,’ siste Yuli met grote ogen, ‘zo dichtbij?’

Ze keken op naar de lange man die voor hen stond, naar wiens gelijkenis hun tegenstander zich een uiterlijk had aangemeten. Volgens de geruchten. Dit was hún voorganger, hún Tom. En hij was oprecht verontrust. Hij straalde gelukkig ook vastberadenheid uit. Dat gaf hen moed. Ze waren nog steeds op vrije voeten, op weg naar hun doel. Al was het telkens op het nippertje, ze bleven hun tegenstander net een stap voor, zodat ze hem de voet dwars konden blijven zetten.

Tom richtte zijn ogen weer op het groepje rond het vuur. Zijn blik had een tijd op de einder gerust in het zuiden, waar hij zijn Opponent vermoedde.

‘Nu weten jullie het ook,’ ging hij met zachte stem verder. ‘Dankzij de activiteiten van de Bergkloosterorde is de aandacht van ons afgeleid. De Opponent was niet meer in de stad toen wij er aankwamen, daar ben ik vrij zeker van. Daardoor hebben we in de stad kunnen doen wat we hebben gedaan en zijn we ongezien op reis kunnen gaan. In een richting die niemand zal vermoeden, denk ik. Want alle kracht, alle inzet van onze tegenstanders lijkt momenteel op de delta gericht, waar een eventuele oorlog zich zal afspelen.’ Hij pauzeerde even. Het was goed om de gebeurtenissen hier en nu samen te vatten, zodat ze als groep een gedeelde identiteit kregen, een samen beleefde voorgeschiedenis. ‘Gistermiddag werd onze zieneres Yurane, die we op onze vlucht uit Doran in het huis van de Abashi ontmoet hebben en die Yuli en ik onderweg naar ons buurland Chi’am van haar staar hebben genezen, gister werd zij psychisch bevrijd van dingen uit haar verleden die haar benarden.’

Hij keek glimlachend naar het gouden meisje, dat haar gloeiende wangen verborg achter haar golvende zwarte lokken.

Het reisgezelschap raakte steeds meer geboeid door zijn samenvatting. Ze voelden aan dat hij naar een climax toe praatte. Het was allemaal een inleiding tot iets dat ze net ontdekt hadden, hij en Alante.

Hij ging met een lage, ingehouden stem door. ‘Drie dagen geleden besloten we

niet de hoofdstroom van de rivier te volgen, maar een parallelle bedding aan de overkant. Er was het risico dat hij dood zou lopen. We hebben onze buffel aan boord genomen en zijn de rivier overgestoken naar de westoever.’

Hij zweeg even en keek de kring rond. Het was niet alleen om het effect van wat hij ging zeggen te vergroten. Het was ook om de band te bevestigen. ‘We weten nu waarom het een belangrijke beslissing is geweest.’

‘Zeg het nou!’ riep Kajo opgewonden.

‘We zijn hier op iets bijzonders gestuit dat volgens mijn bescheiden technische inzicht...’ Alante kuchte luid, ‘...dank je, dat volgens mij grote gevolgen kan hebben voor de toekomst van dit land. Een kleine plechtigheid is wel op zijn plaats...’ Alante hoestte nu overdreven, ‘...aangezien wij het bewijs hebben gevonden dat het antieke bevoeiingssysteem waar mijn broer al jaren naar op zoek is, werkelijk bestaat.’

Het gezelschap keek op hun hoede naar het tweetal, dat genoot van het spektakel. Guitig keek Tom van de één naar de ander. Tot zijn spijt bleek zijn theatrale ontboezeming volledig aan het gezelschap voorbij gegaan.

Hij probeerde het opnieuw. ‘Deze heldere stroom ijskoud water, die een aparte waterloop vormt in de modderstroom van de grote rivier, komt rechtstreeks van de besneeuwde toppen van het hooggebergte, tien, twintig en nog meer dagreizen hiervandaan. Dat ware niet zo bijzonder als...’ hier pauzeerde Tom even, ‘...ik herhaal, als deze waterstroom niet uit een door mensen gebouwde tunnel in de rivier zou stromen.’

Afgeleid door de onverwachte voordrachtskunst van Tom had niemand er iets van opgepikt.

‘Ja hoor eens, nu zeg je het gewoon zodat ik het kan snappen!’ schreeuwde Kajo gepikeerd.

‘Mijn idee,’ mompelde Victor.

Yuli grijnsde opeens: er begon een lichtje bij haar op te gaan; ze had dan ook als kroonpretendente de benodigde geografische en historische achtergrondkennis meegekregen.

‘Lieve mensen, wat ik wil zeggen is dat ergens ver weg, daar bij de bergen...’ Tom wees naar het noorden, ‘...een ijskoude smeltwaterrivier in een door mensen gebouwd kanaal stroomt en na een hele afstand ondergronds te hebben afgelegd hier in deze rivier uitmondt, nog altijd ijskoud. Uit een gemetselde tunnel, die we vanaf de oever kunnen zien!’

Ze zaten hem nog steeds verbaasd aan te kijken.

‘Vatten jullie het niet? Dit is de uitmonding van het hoofdkanaal van een antiek irrigatiesysteem!’

‘Tom, nu moet je toch wat duidelijker zijn,’ zei Victor verstoord. ‘Wat zit jij te lachen, Yuli? Begrijp jij er wel iets van?’

‘Goed goed, laten we er makkelijk bij gaan zitten en wat koffie maken, dan zal ik het jullie uitleggen.’

Ze sloten de kring rond het vuurtje, dat werd opgestookt om een ketel water te koken. Tom begon met een stokje in het zand te tekenen.

‘Kijk, tussen de bergketen daar in het noorden en de zee ligt een lange strook laagland dat van nature droog is. De regen valt door de heersende winden vooral in de bergen en bijna nooit in de vlakte. Het is op zich vruchtbaar land, afgezet door de rivieren, zoals die achter ons, die uit de bergen komen. Heel lang geleden, voordat hier mensen kwamen wonen, was deze vlakte bedekt met wouden. Door overmatige houtkap en brandcultuur van zwervende boeren is dat woud duizenden jaren geleden verdwenen en werd de vlakte een steppe met zelfs woestijnachtige plekken. Als je een grote oppervlakte bos kapt, verandert het klimaat; het wordt droger. Andersom werkt het ook trouwens.’

Alante luisterde ingespannen. Ze moest nog steeds nieuwe woorden leren kennen. Ze vroeg aarzelend: ‘Als je bos plant, gaat het dan méér regenen?’

‘Precies!’ beaamde Yuli enthousiast. ‘Over twintig jaar kunnen we dat met eigen ogen zien als in Chi’am genoeg nieuw bos en plantages zijn aangelegd. Misschien al eerder.’

‘Wat is er toen dan gebeurd?’ wilde Victor weten.

‘Ongeveer drieduizend jaar geleden zijn de toenmalige bewoners begonnen het water uit de bergen te gebruiken om hun landerijen te bevoelen. Omdat het zo droog en heet is verdampten die riviertjes te snel. Daarom hebben ze ondergrondse kanalen gebouwd. Dat weten we van historisch onderzoek,’ nam Yuli het over. ‘Tom heeft in Ajudya enkele geschiedkundigen gesproken waarmee zijn broer Aloys onderzoek heeft gedaan.’

‘Jij begreep hem wel?’ vroeg Victor verbaasd.

‘Eerst niet,’ glimlachte Yuli.

‘Dat doet me er aan denken, Tom, je broer vertelde me dat hij werkelijk niets in de bibliotheek of in de oude archieven kon vinden over irrigatiesystemen in Doran. En jij zegt dat we er nu bovenop zitten? Hoe is dat te rijmen?’

‘Daar kom ik later op terug, Victor. Eerst moeten we de anderen uitleggen wat er zo bijzonder is aan onze vondst. Alante’s vondst moet ik zeggen.’

‘Yuli, jij weet er geloof ik meer van, wil jij het uitleggen? Die man maakt het zo ingewikkeld, ik denk dat jij het begrijpelijker kunt oebrengen.’

‘In de hele kustvlakte,’ begon Yuli, ‘zijn waarschijnlijk irrigatiekanalen als deze gebouwd. In mijn land, in Chi’am, doen we er veel onderzoek naar. Er zijn grote ondergrondse waterbekkens gevonden waarin een voorraad voor de droge tijd werd opgeslagen. Juist dan is er veel water nodig, terwijl er bijna niets meer uit de bergen komt. Ik zal dat ook uitleggen. In het natte seizoen valt er sneeuw in de bergen, dat in korte tijd smelt als het droge seizoen begint. In

de hete tijd komt er alleen nog maar water van heel hoog in de bergen, waar eeuwige sneeuw ligt. Daar smelt elk jaar wat van, terwijl als het weer kouder wordt er weer bijkomt. In het droge seizoen is er voor een landbouwcultuur met twee of drie oogsten per jaar veel water nodig, terwijl de rivieren dan te weinig aanvoeren. Daarom bouwden ze die voorraadbekkens.’

Kajo zat te wippen en wuifde met zijn hand om de aandacht te trekken.

‘Wat is er, jong?’

‘Wat is eeuwige sneeuw?’ Hij keek grijnzend in het rond. Hij vond dat hij een heel goede vraag had bedacht.

‘Sneeuw is regen die bevroren is, zoiets als hagel maar dan in zachte vlokken, net pluizen. Hoog in de bergen is het zo koud dat de sneeuw nooit smelt. Alleen onderaan een beetje. Daarom zijn die bergen wit. Van de sneeuw.’

‘O ja,’ zei Kajo, tevreden met het antwoord. Hoe koud hagel was kon hij zich nog wel herinneren, van die verschrikkelijke storm toen ze in een hol hadden geschuild, in de delta.

‘Waar was ik?’ Yuli vlooidoede door haar herinneringen. ‘O ja, waterkelders. Dat zijn enorm uitgestrekte ondergrondse ruimten. Je kunt je bijna niet voorstellen hoe groot. Ik ben er wel eens in één geweest die gedeeltelijk was ingestort door een aardbeving. Ze zijn uitgehakt in de rotsen van de heuvels aan de voet van de bergen of gebouwd als gewelven op honderden dikke stenen zuilen. Ongelooflijk, wat een prestatie om die te bouwen. Wel, vanuit die waterkelders werd het water verdeeld in zijtunnels en zo steeds verder vertakt tot ze het water uit buizen op de akkers konden pompen. Daar hadden ze een hele organisatie voor, die het systeem onderhield en ervoor zorgde dat iedereen genoeg water kreeg.’ Ze lieten haar uitleg bezinken en probeerden zich voor te stellen hoe dat eruit moest hebben gezien.

‘De hele vlakte was akkerland? Van hier tot aan de bergen?’ Victor ging staan en tuurde met een hand boven de ogen naar de vage lijn aan de horizon, waar ze in de trillende lucht echter niets van de besneeuwde toppen konden zien.

‘Het meeste, denk ik.’

‘Waarom is er niets van over? Dat begrijp ik niet.’

‘Dat weten niet precies,’ zei Yuli. ‘Aan de Universiteit hangt men een theorie aan dat door aanhoudende invallen van nomaden uiteindelijk teveel werd verwoest. Misschien waren er toen aardbevingen. Sommige waterbekkens zijn ingestort. In ieder geval vermoedt men dat de ingewikkelde organisatie verloren ging. Allengs raken dan delen van het systeem in verval en trekken de mensen weg. Ik heb zelf het idee dat de mensen ook verhuisden naar de delta omdat daar vruchtbaar en vochtig genoeg land aangroeide, dat voor het grijpen lag. Onze historici hebben gereconstrueerd dat de ingewikkelde organisatie inhield dat de samenleving heel rigide was georganiseerd. Met weinig vrijheid voor de

bewoners. Waarschijnlijk werd de watertoedeling geregeld door een priesterkaste. Daardoor was het aantrekkelijk voor mensen die vooruit wilden om de steden en dorpen te verlaten en in de delta voor zichzelf te beginnen.’

‘Dat proces gaat trouwens nog steeds door, er komt voortdurend nieuw land bij in de delta,’ zei Tom.

‘Dat weet ik!’ riep Kajo, opgetogen dat hij ook iets aan het verhaal kon bijdragen. ‘In mijn dorp gingen een keer de jonge mannen nieuw land in de delta zoeken. Maar ze kwamen terug, want het was nog te zout. Zeg Tom, als je zeewater laat verdampen, krijg je toch zout? Dat deden ze bij ons...’ hij verbeterde zichzelf, ‘...waar ik vandaan kom ook.’ Hij keek de kring rond en zei, ongewoon zachtjes voor zijn doen: ‘Ons, dat zijn wij hier. Dat dorp kan me gestolen worden.’

Ze lachten ontroerd om zijn verklaring.

‘Wat wilde je zeggen, Kajo?’ vroeg Yuli.

‘Ze lieten zeewater in van die zoutpannen lopen en als het verdampt was hadden ze zout, dat verkochten ze.’

‘Dat heb je goed gezien Kajo. Daarmee heb je één van de grootste problemen van irrigatie aangeroerd: verzilting.’

‘Het is hier toch zoet water, geen zeewater?’ onderbrak Alante haar.

‘Ook zoet water bevat een beetje zout. Als je dat jaar in jaar uit op een akker laat lopen, wordt die langzamerhand steeds zouter.’

‘Dat volg ik niet,’ zei Danan, die tot nu toe niets had gezegd. ‘Dan zouden alle akkers in de hele wereld nu allang zout moeten zijn.’

‘Ik zeg het niet goed. Verzilting gebeurt alleen in heel droge gebieden. Het water verdampt voordat het in de bodem kan zakken. Het regent hier bijna nooit. Regenwater bevat geen zout en spoelt de grond weer door.’

‘Dat kan ik begrijpen.’

Tom keek de kring rond alsof hij weer een verrassing voor hen had.

‘De tunnel waar we nu op zitten is een overstortkanaal, vermoed ik. Als er veel water uit de bergen komt en alle bekkens vol zijn, stroomt het teveel hierlangs de rivier in. Het bijzondere van het antieke irrigatiesysteem was dat ze elk nat seizoen de akkers doorspoelden om het zout van de verdamping in de droge tijd weg te spoelen. Dat spoelwater ging ook door deze tunnel.’

Voor zoveel informatie hadden ze even tijd nodig.

‘Goed, de techniek begrijp ik nu een beetje,’ verwoordde Danan zijn gedachten. ‘De vraag rijst: waarom is het nu niet in gebruik? Als de tunnels en waterbekkens nog intact zijn?’ Hij had er een frons van tussen de wenkbrauwen. ‘Ik denk om twee redenen,’ antwoordde Victor onverwachts. ‘Ik heb veel met Aloys, Tom’s broer, over zijn onderzoekingen gepraat. Ten eerste weet niemand in Doran dat het systeem nog bestaat. Deze streken zijn al honderden

jaren, misschien wel duizend jaar geleden verlaten. Het vreemde is dat Aloys in geen enkele oude tekst of boek of archiefstuk ook maar enige informatie over irrigatie heeft kunnen vinden. Het lijkt wel of het lang geleden uit de archieven is verwijderd. Ten tweede heb je er een goede organisatie voor nodig, zei Tom net, en daar moet je in Doran niet mee aankomen.' Victor had duidelijk geen hoge pet op van de Dorische vooruitstrevendheid.

'Toch begrijp ik het niet,' weerstreefde Danan.

Tom keek hem aan. 'Ik ook niet.'

Het was een onopgelost raadsel uit een ver verleden. Ze zaten midden in de ondergestoven overblijfselen van een vergeten beschaving, waar het antwoord op hun vraag het verschil tussen leven of dood had betekend. En waarschijnlijk opnieuw zou kunnen gaan betekenen.

'Nu jullie een idee hebben van de omvang van een irrigatiesysteem, heb ik jullie nog een theorie te vertellen,' ging Tom door. 'Ik loop daar al een hele tijd mee rond. Sinds Alante en ik vertrokken uit het dorp, dat daar in het noorden ligt, kreeg ik bij stukjes en beetjes snippertjes informatie. Wat Victor me vertelde over het spuurwerk van mijn broer heeft me in staat gesteld een beeld te vormen. Het zou kunnen dat een deel van het irrigatiesysteem nog altijd in gebruik is.'

Hij keek de kring rond en genoot van het effect van zijn woorden. 'Ik zal jullie vertellen wat me op die gedachte heeft gebracht. Eerst dit: als daar mensen wonen, worden ze al eeuwen afgeschermd op een manier die wij kennen als een aura van vergetelheid, een astrale camouflage, door de Bergkloosterorde. Naar de reden ervan kunnen we alleen gissen. Zelf denk ik om de laatste overlevenden van het Zeevolk te beschermen.'

Alante ging erop door, dromerig en in zichzelf gekeerd, alsof ze naar beelden in haar hoofd keek, wat waarschijnlijk zo was. 'Yurane heeft me gezien, in een visioen. Ik werd door een soort glazen wand geduwd. Ze zag me aan de andere kant helemaal alleen op een weg lopen. Die weg kan ik me nog herinneren, ik liep erop en niemand zag me, behalve Tom. Die raapte me op toen ik was gevallen.'

'Dat is inderdaad mijn belangrijkste aanknopingspunt. Niemand in het dorp keek ooit naar het noorden. Ik ook niet. De aura van vergetelheid werkt op die manier: je ziet het niet en je gedachten worden afgeleid. Juist uit dat gebied kwam Alante. De Abashi vertelde ons dat de weg door het dorp de oude karavaanroute is. Die raakte in onbruik toen de handel over zee toenam, iets waar het Huis Yandan hard aan gewerkt heeft.'

Yuli knikte bevestigend, ze had hem zelf verteld dat haar familie de koopvaart had opgevoerd om de landroute overbodig te maken. Zo was het vroegere koningshuis een handelshuis geworden.

‘Achter dat astrale membraan, waar Alante doorheen werd geduwd, is volgens mij iets gevaarlijks gebeurd. Alante werd in onze wereld gedrukt om haar te redden, als een kreet om hulp. Ik weet het nog, ik pakte haar beet om haar op te tillen toen ze was gestruikeld en ik liet haar bijna vallen, zo dringend wanhopig hoorde ik een bede om hulp. Dat is er nog steeds als ik haar aanraak, alleen nu is het heel zacht, als een soort geruis van wind door bomen. Maar de eerste tijd... het leek wel alsof ik voortdurend geroepen werd. Ik had telkens de neiging om over mijn schouder kijken.’

Ze keken hem afwachtend aan, niemand had er behoefte aan om zijn betoog te onderbreken met een vraag, ook al hadden ze er vele.

‘De belangrijkste reden om terug te gaan naar het dorp is natuurlijk Alante. Zij kwam uit het gebied dat erachter ligt. Daar moeten haar verwanten wonen, daar moeten we het antwoord op het raadsel van haar bestaan kunnen vinden. Haar verschijnen is volgens mij tevens het teken dat de mensen dat versluiserde land moeten gaan ontdekken. Eeuwen lang is de wereld om de tuin geleid. Volgens mij zijn alle aanwijzingen doelgericht uit bibliotheken en archieven verwijderd om die plaats geheim te houden...’

‘Dat vermoedde Aloys ook!’ riep Victor. ‘Heel verdacht, als je het mij vraagt.’ ‘Pas nu is het mogelijk geworden om er aan te denken, om er naar te zoeken. Dat kon eerst niet. Je gedachten werden zodanig afgeleid dat je je niet eens verbaasde over wat je niet zag.’

Geraakt door zijn ernstige woorden keken ze naar het noorden, naar de wijde steppe waar amper iets groeide. Ze probeerden zich die voor te stellen als een groen land met dorpjes, tuinen en akkers.

‘Wanneer gaan we?’

Alle blikken wendden zich als vanzelf naar Tom, die ze als de leider van hun expeditie zagen. Hij zuchtte.

‘Nu, denk ik, Kajo. Ik heb al dagen een gevoel dat we voort moeten maken, dat iemand of iets op ons wacht, tot we hem of hen bevrijden. Of zo iets,’ voegde hij er weifelend aan toe.

‘We zouden ook naar de kleigroeven gaan,’ zei Victor, niet meer zo zeker van het nut van dat doel.

‘Dat is waar ook, de wagen wordt daarheen gebracht. Langs de weg aan de andere kant van de rivier.’

‘Dat kost dagen. Kunnen we de wagen niet aan de overkant opwachten?’ vroeg Alante, die geen uitstel wilde.

‘Victor, wanneer denk je dat de wagen hier langs zou kunnen komen?’

‘Dat kan vanochtend al gebeurd zijn. Als de wagen eergisternacht eh, geleend is, kan die nu al voorbij zijn. Als hij gisternacht pas geleend kon worden, komt hij vannacht of morgen in de loop van de dag voorbij.’

‘Het is de moeite van het proberen waard,’ zei Tom peinzend. ‘Het scheelt een aantal dagen. De wagen kunnen we met de jonk overzetten. Er is echter één probleem: hij is te klein voor negen passagiers, eten en drinken, een buffel en een geit.’

Teleurgesteld keek het gezelschap elkaar aan.

‘Dan hebben we twee wagens nodig,’ zei Victor laconiek.

‘Waar wou je een wagen vandaan halen? Daarvoor zal je toch terug moeten naar de stad.’

‘Dat lijkt me geen goede optie.’

‘Wat heb je dan in gedachten?’

‘Rustig, rustig. Ik denk na,’ zei Victor. Hij beschouwde een tijdje aandachtig hun jonkje. ‘Kunnen we de boot niet op wielen zetten?’

‘De boot?! Dat zware cavaleje? Een mooie wagen zal dat worden. Op wielen zetten, zeg je. We hebben hier natuurlijk wielen te over; kijk, daar staat een wielenboom, kan je ze zo plukken.’

‘Aan jouw wagen zitten toch wielen?’

‘Je houdt vol hè?’ Tom dacht ondanks zijn scepsis na over het idee. ‘Die zijn te licht, ben ik bang. Weet je misschien hoe we aan vier, of beter zes zware wielen kunnen komen en hoe we die onder de boot maken?’

‘Bij de kleigroeven hebben ze vast wagens, dus wielen, dus ook een wagenmaker, want wagens gaan altijd stuk.’

Tom wierp zijn armen in de lucht. ‘Een schip op wielen, nou vraag ik je.’

‘Weet jij iets beters?’

‘Eigenlijk niet. De kleigroeven, hè? Goed dan. We gaan er naartoe.’

De anderen hadden het debat met verbazing aangehoord en keken de twee aan of ze gek waren geworden.

Onverwacht mengde Yurane zich in het gesprek. ‘Het is een goed idee, Victor. In mijn visioen zie ik elke keer het silhouet van de boot. Zolang we met de boot reizen blijven we het middelpunt van gebeurtenissen en ontmoetingen tussen mensen.’

‘Zie je dat visioen dan vaker?’ vroeg Yuli.

‘Bijna elke nacht wel een keer.’

‘Zie je dan echt de boot afgetekend tegen de energiegolven? Of ja, golven, ik weet niet wat je ziet, dat zei je een keer.’

‘Ja, slingerende stromingen van licht, kleuren...’ Yurane’s blik was inwaarts gekeerd, een glimlach verlichtte haar gelaat.

Tom keek hen één voor één aan om de stemming te peilen.

Wat hij zag stelde hem gerust. Hij legde zijn arm om de schouders van Alante en drukte haar tegen zich aan.

‘Laten we dan nu vertrekken. Ik denk dat het een goed besluit is. Jij ook?’

Alante knikte een beetje stuurs. Ze vond het uitstel ergerlijk. Aan de andere kant sprak het idee van wielen onder de boot enorm aan.

Binnen een paar minuten was de kampplaats opgeruimd en de bagage aan boord gebracht. De buffel werd ingespannen en sleepte de boot stroomopwaarts. Het zeiljachtje slingerde er achteraan. Op sommige stukken moest het beest te water om bomen en struiken langs de waterkant te omzeilen. Het ging niet hard en alleen Tom was aan boord om te sturen, de rest liep op hun gemak door de bloeiende duinen te slenteren. Hij zag glimlachend hoe Alante de ene wilde ui na de andere plukte. Toen ze vol beladen was wilde ze aan boord. Hij stuurde vlak langs de oever. Eerst dreunden twee bossen uien op het dek, gevolgd door het warme meisje.

‘Ik wil eigenlijk zwemmen, maar het is zulk modderwater. Dan zie ik niets en ik ben bang dat ik last van mijn kieuwen krijg.’

Tom knikte. Dat wist hij nog van de heenreis, dat ze een hekel had aan zwemmen in troebel water. Verlangend keek ze in het bruine water en tuurde af en toe over de vlakte naar het noorden.

Een boot krijgt wielen

DE ZON BRANDDE AL toen Kajo de buffel inspande. Alante zocht na een lange nacht slaap de schaduw op van het dekzeil dat over de gestreken mast was gespannen. De dag verliep net als de vorige. Ook de derde dag werd doorgebracht met lopen.

Het landschap langs de rivier begon geleidelijk te veranderen. Het werd minder vlak, de strook begroeiing langs het water werd breder en groener. Tom vermoedde dat ze weldra de plek zouden bereiken waar de oude karavaanroute ooit de rivier kruiste. Eeuwen geleden leek het wel dat hij daar met Alante gewacht had op een veerpont die niet meer voer. Zo'n mager kind was het toen. Een beetje bezorgd bedacht hij dat ze de hele dag geen woord had gezegd. Zou het haar dwars zitten dat ze een omweg moesten maken? Of was het de hitte en het feit dat ze niet kon zwemmen? Hij hield het op het laatste. Het werd tijd dat ze een plek vonden met helder water. Dit ging niet goed zo. Hij herinnerde zich haar nachtelijke zwempartijen toen ze op de veerpont wachtten. In de geulen en krekken zouden ze betrekkelijk schoon water kunnen vinden.

Alsof ze geroepen waren verschenen rond een bocht in de immens brede watervlakte zandbanken, sommige begroeid met struiken en bomen. Hun route voerde door een aftakking van de hoofdriever waar weinig stroming stond. Het water was er schoon en ze besloten te pauzeren om wat te eten en te zwemmen. Alante gleed zonder iets te zeggen overboord. De drie nieuwe reisgezellen hadden haar nog nooit onder water zien zwemmen en stonden met grote ogen te kijken hoe vanonder haar oren kieuwen uitvouwden. Hun verwondering verdiepte zich toen ze uit het water kwam om te eten; in een tiental hartkloppen trokken de kieuwen in. Alante lachte verlegen om al die aandacht en verschool zich achter haar natte haar. Yuli en Tom, beiden bekend met eetbare wilde planten, wedijverden in het vinden van een keur aan vruchten, zaden, wortels, blad en knollen, waar ze een uitgebreide maaltijd van kookten.

Het was een fijne plek en ze besloten er de nacht te blijven. Bij een groot vuur van drijfhout vertelden ze elkaar verhalen en zongen liedjes.

De volgende dag vertrokken ze vroeg. De buffel kon de boot de hele ochtend door het ondiepe water achter zich aan slepen. Onderweg passeerden ze een voorde, waar diepe sporen de geulen kruisten. Tom wees: 'Kijk Victor, hier steken de ossenwagens met steenkool over.'

's Middags bereikten ze de splitsing waar de nevengeul zich van de rivier aftakte. In de brede stroom kwam hen een rij diepgeladen aken tegemoet. Ze wilden zich niet laten zien en schuilden langs de oever tot de schuiten om de bocht waren verdwenen. De hete zon, de ritselende bomen en het kalme kabbelen van de rivier waren rustgevend. Niemand zei veel. Ze aten die avond van de meegebrachte voorraden en gingen vroeg slapen.

De heuvelachtige oevers waar ze de volgende dag langs trokken wezen erop dat ze vlakbij de porseleinaardegroeven moesten zijn. De rivier werd smaller en stroomde sneller. Eerst hadden ze daar geen last van, zo vlak bij de kant, maar in een scherpe bocht schuurde de stroom pal langs hoge kleikliffen. Ze verlengden de jaaglijn en de lange rij reisgenoten zorgden ervoor dat die niet vast kwam te zitten nu de buffel niet meer vlak langs de waterlijn kon trekken. Het slepen ging steeds zwaarder. Met man en macht trokken ze de twee boten door de bocht. Kajo, hoog op zijn buffel gezeten, was al over de klif heen toen de anderen er nog achter waren. Hij schreeuwde: 'Een dorp!'

In een ruime binnenbocht van de rivier lag een slordige nederzetting. Langs de waterkant waren steigers, waar schuiten geladen werden. Het was er lawaaiig en onbeschrijflijk smerig. Er hing een witte mist van fijn stof boven het dorp, dat in een kom tussen de groeven lag.

'Zie je die hoge witte wanden van porseleinaarde?' wees Yuli. 'Ze worden al eeuwen afgegraven. Kijk, ze storten wagens met aarde leeg in aken.'

'Ik zie alleen maar een stofwolk,' zei Victor. 'Hoe weet je dat allemaal, Yuli?'

'Ik ben er vroeger eens geweest op een studiereis. Het is verschrikkelijk zwaar werk. De klei is keihard en moet met houwelen uit de helling gehakt worden. De kwaliteit is zo goed dat Doran al eeuwenlang van deze klei het prachtigste porselein produceert. Ons huis verhandelt het al meer dan honderd jaar.'

'Laten we maar aan deze kant van de klif ons kamp opslaan,' stelde Tom voor. 'Ik blijf liever uit het zicht.'

Nadat de bagage was uitgeladen sleepte de buffel de boot het laatste stuk naar het dorp. Victor ging als enige met Tom mee. Ze maakten vast bij een strandje waar ze in ieder geval niet in de weg zouden liggen. Kajo stuurden ze met de buffel terug; het leek hen beter dat die zich niet in het dorp vertoonden.

Ze liepen het pad af langs verlaten kotten en bouwvallige loodsen. De onderkomens in dit mijnwerkersdorp waren vervaardigd van gevlochten takken en besmeerd met groezelig geworden witte klei; de daken waren zonder uitzondering van palmladeren gemaakt, die dor ritselden in de lome wind.

Er was inderdaad een wagenmaker. De klei werd met karren naar de steiger gebracht en daar gingen er regelmatig wat van stuk, te oordelen naar de hoeveelheid kapotte exemplaren op het erf. Ze liepen keurend tussen de wrakken en afgedankte onderdelen door. Er waren genoeg bruikbare wielen en draaistellen.

De wagenmaker was een onvriendelijke man op leeftijd, die het vele werk duidelijk niet aankon. Hij had twee knechten, ruwe jonge mannen met brede schouders en het naakte bovenlijf bezweet en bestoft. Hij luisterde onwillig naar de wensen van Tom, terwijl hij doorging de spaken in een wiel op maat te maken.

‘Wielen onder een boot? Is de zon in je bol geslagen?’

‘Zes wielen, waarvan het voorste en achterste stel draaibaar.’

‘Dat gaat je geld kosten, maat.’

‘Geld is geen probleem, beste man, tijd! We hebben haast en de boot moet een stuk over land,’ zei Victor overredend. De wagenmaker keek hen eindelijk aan, met een sluwe blik in zijn ogen toen er geld ter sprake kwam. Haast kost altijd dubbel, dat wist iedereen.

‘Laat eerst maar eens zien dat je geld hebt.’

‘Niet hier.’

In een hok achter de werkplaats met onderdelen, gereedschappen en voorraden liet Victor, tot verbazing van Tom, een paar gouden munten zien. Het humeur van de oude baas klaarde zienderogen op. ‘Die lui van de groeve betalen altijd te laat, als ze al betalen, dan kunnen ze ook wel even wachten. Waar is die boot van jullie?’

Tom wees hem door een venstertje aan.

‘Hm, een jonkje. Dat is een platbodem. Is de kiel wel sterk genoeg om er assen aan te bevestigen?’

Tom legde uit hoe hij de wielen gedacht had en maakte een schets met een stukje houtskool op een plank. De wagenmaker bekeek zijn onverwachte klanten met een geheel andere blik nu ze geld, een interessante klus en goede ideeën bleken te hebben. Hij leek wel een andere persoon geworden.

‘Hm. Als we de assen doorzagen om voldoende breedte te krijgen... We kunnen ze ietsje schuin monteren, dan dragen ze zoveel mogelijk onder de boot... Hm, we kunnen het zwaartepunt verlagen als we de assen óp het draaistel bevestigen in plaats van er onder, maar dan kan je geen scherpe bochten meer maken. O, dat hoeft niet? Hm, hoe groot is je haast?’

‘Het is ons wel nachtwerk waard. Dubbel tarief.’

Dat was meer dan waarop hij gerekend had en hij keek hen argwanend aan.

‘Toch geen illegale zaakjes, hè?’

‘Nee, maar we hebben echt weinig tijd en onderhandelen duurt te lang. Voor het dubbele tarief verwachten we dan ook een dubbele inzet.’

De man lachte even. ‘Een dubbele inzet en ’s nachts, dat is vierdubbel tarief.’

Tom en Victor grinnikten. ‘Ga je gang. Hoeveel hulp heb je nodig?’

De man keek even in de richting van de werkplaats, weer naar hen en schudde zijn hoofd.

‘Die twee kan ik de draaistellen nog laten veranderen, daarna willen ze weg, naar de kroeg. Jullie zullen me zelf moeten helpen, dan is het morgenochtend klaar. Ik werk wel meer ’s nachts door. Dat vinden ze hier niet vreemd.’

Ze besloten aan de twee draaistellen te beginnen zolang de knechten nog in de werkplaats waren. Ze werkten als paarden. Tegen dat het donker werd waren twee draaistellen omgebouwd, beide met de grootste wielen waarvan ze er zes konden vinden. Toms ervaring met wagens bouwen kwam goed van pas. Buiten was het redelijk licht onder een heldere maan. Te oordelen naar het lawaai zaten alle bewoners van het groevedorp in de twee kroegen. Ze duwden de onderstellen met de hand naar het strandje waar de boot lag. Victor ging Kajo met zijn buffel halen om de boot uit het water te trekken.

Door de ballaststenen onderuit het ruim achterin te leggen kwam de boeg een stuk omhoog. Met behulp van twee zware katrollen uit de werkplaats, de buffel, houten rollen onder de kiel, hefbomen en veel zweetdruppels lag de voorsteven tenslotte op het eerste onderstel. Dat werd met houten blokken passend gemaakt bij het licht van enkele lantaarns. De wagenmaker en Tom gingen terug naar de werkplaats om bevestigingsijzers op maat te smeden. Victor bleef om met Kajo de rest van de ballast overboord te werken. De onderstellen waren door hun vele ijzerwerk zwaar genoeg om de jonk de vereiste stabiliteit te geven.

Tegen middernacht zat het voorste stel op zijn plaats. De aseinden zaten te laag om de wielen erop te kunnen schuiven. Het was niet mogelijk om de boot verder op te tillen. Ze keken elkaar aan, wachtend op het eerste goede plan. Dat kwam van Victor. ‘Als we de boot omdraaien en de wielen in het water op de as zetten?’

Het bleek heel makkelijk te gaan. De buffel duwde met zijn harde kop de boot terug tot hij dreef. Ze rolden één voor één de wielen het ondiepe water in en wisten die met z’n tweeën op de as te schuiven. Ze staken de borgpennen door de gaten en het voorste wielstel was compleet.

De voorsteven lag door het extra gewicht een stuk dieper. Door de resterende ballast ook naar voren te verplaatsen kwam de achtersteven bijna vrij uit het water. Onder de half op het droge liggende boot kon het achterste draaistel bevestigd worden. De wielen werden erop dezelfde wijze in het water op de assen geschoven. De buffel kon hem nu dankzij de dubbele katrollen met veel moeite het strandje op trekken. Trots keken de drie vermoeide mannen naar hun vreemde constructie.

‘Hij is wel zwaar, hè?’ vroeg Kajo aarzelend toen hij de buffel had losgemaakt. Tom antwoordde niet; hij streek liefkozend over de scheepswand.

‘Zou hij de boot wel alleen kunnen trekken?’

‘Hè? Wat zeg je?’

‘Kajo is bang dat de boot te zwaar is voor zijn buffel,’ zei Victor.

‘Wat? Denk je?’

‘Ik ben bang dat hij gelijk heeft, Tom.’

‘We halen alle ballast eruit, hoor. Dan is de boot niet veel zwaarder dan hij was.’ Kajo keek onzeker naar hem op. Hij durfde niet goed tegen zijn idool in te gaan, maar hij maakte zich ernstig zorgen over de buffel.

De maan zakte achter de heuvels en ze moesten de rest van het werk bij het onzekere licht van een paar lantaarns doen. De middelste as was snel bevestigd onder de vrij staande boot. Zwetend en zwart van roet en wagensmeer feliciteerden de mannen elkaar.

Als laatste moest de stuurconstructie gemaakt worden. Tom wilde geen gaten in de boot maken. Door links en rechts een katrol te bevestigen en een lichte ketting aan een stuurboom midden op de voorplecht te bevestigen kon het voorste wielstel gestuurd worden. Met een lange stang diagonaal onder de boot door werd het achterstel tegelijkertijd andersom geduwd, waardoor het in de bocht meestuurde. De laatste werkzaamheden werden bij het eerste grauwe daglicht gedaan. Het was intussen nevelig geworden op de rivier, waardoor ze vrijwel onzichtbaar voor nieuwsgierige blikken bleven.

‘Je zult wel het één en ander onderweg moeten afstellen om goed te kunnen sturen. Ik heb er stelschroeven tussengezet. Neem nog twee reservewielen mee, want je zult onderweg wel weinig wagenmakers tegenkomen.’ De wagenmaker grijnsde bij deze woorden en deed alsof ze op een illegale strooptocht waren.

‘Bedankt, je bent een eersteklas vakman.’

‘Jullie ook bedankt, het was de leukste klus sedert jaren. En de best betaalde.’ Ze namen, doodmoe, afscheid. Twee reservewielen hesen ze als laatste aan boord. De boot werd te water gelaten, hij lag inderdaad niet veel dieper in het water dan de avond tevoren nu ze ook de laatste ballaststenen overboord hadden gewerkt.

Ze lieten zich met de stroom meedrijven. Kajo en de buffel zochten hun weg lopend terug over de klif. Hij was eerder in het kamp, waar iedereen nog diep in slaap lag, en stond hen op de oever op te wachten.

Ze legden de boot vast en legden zich uitgeput op het dek te slapen.

In de dampige lucht boven de rivier was de bleke schijf van de zon te zien toen ze werden gewekt. Duizelig van vermoeidheid stonden ze meteen op toen Yuli op alarmerende toon fluisterde: ‘Ik heb op wacht gestaan, er komen mannen aan over de klif. Ik wil dat niet afwachten en direct van wal steken. De anderen zijn al aan het pakken. Help even het zeil te hijsen, er is net wat wind.’

In koortsachtige haast werden de spullen van het bivak op het dek gelegd. Ze duwden af en zagen opgelucht de oever in de nevel verdwijnen.

Ze hadden de buffel niet zo snel aan boord kunnen brengen.

Kajo liet hem achter de boot aan zwemmen, dat was hij wel gewend en het ging stroomafwaarts. Yuli besloot na overleg met Tom naar de oostelijke oever over te steken om de zeilwagen op te pikken. Een kille wind uit de bergen gaf net voldoende druk in het zeil om enig stuur te geven. De boot reageerde erg traag met al die wielen en het zware ijzerwerk eronder. Een eind stroomafwaarts kwamen ze in kalmer water en kon de buffel hen langs het jaagpad stroomopwaarts trekken. Tegen de middag passeerden ze de kleigroeven, onzichtbaar in de nevel, doch duidelijk hoorbaar. Even verder bereikten ze de steiger van de veerboot. Er was een herberg met kralen voor de trekdieren, waar het op dit moment rustig was. Ze legden de jonk aan de veersteiger vast. Victor ging in de herberg navraag doen of Tom's wagen al gearriveerd was.

Hij bleef lang weg. Hij rook naar bier toen hij vrolijk terugkwam. 'De wagen staat in de stal. Hij is door twee vrienden van me gebracht, ze zitten binnen en hebben goed nieuws. Voordat we de wagen opladen zal ik je dat eerst vertellen.' Zijn ogen schitterden van de lol en hij moest voortdurend grinniken. 'Moet je luisteren. De steenkool is zonder door iemand gezien te zijn over de meest betrouwbare bronsgieters en porseleinbakkers verdeeld. Het heeft aardig wat opgebracht. Net toen ze de kelder aan het leeghalen waren kwam een nieuwe vracht aan, die kon direct doorgestuurd worden.' Hij zat luidkeels te lachen om de grap. 'Het is echt om te gillen: de drijvers van de wagens hadden niet door dat ze voor ons aan het werk waren! Het zijn nomaden uit het noorden die onze taal niet spreken. Toen we de voorman overtuigd hadden, volgden ze gewoon onze instructies op. De twee bewakers van de kolenkelder hebben braaf meegeholpen.' Hij schaterde het uit. 'Is me dat lachen! Hier is jullie aandeel in de winst.' Hij wiste de tranen uit zijn ogen en deelde onverhoeds aan alle reisgenoten twee zilverstukken uit. Ze keken overdonderd naar de geldstukken in hun hand. Victor genoot.

Kajo, die nog nooit geld had bezeten, wist niet wat hij ermee moest doen. Hij kon de munten nergens opbergen.

'Tom,' vroeg hij timide, 'kunnen we van mijn geld misschien nog een buffel kopen? Of een os? De wagen...'

'Straks, jong. Even luisteren wat Victor te vertellen heeft.'

'Er is meer goed nieuws,' vertelde Victor opgewekt verder. 'De Abashi en zijn vrouw zijn weer thuis!'

Verheugd klapte Alante in haar handen.

'Het schiereiland schijnt inmiddels hermetisch afgesloten te zijn door de bewoners, zodat er geen ongenode gasten meer in kunnen. We weten alleen nog niet hoe het komt dat het Dorische soldaten waren die de Abashi hebben gevangen genomen. Onze informanten in bestuurderskringen zijn alleen maar op totale onwetendheid gestuit.'

Dat de Abashi en zijn vrouw weer veilig in hun prachtige huis waren gaf hen het gevoel dat iets van de orde van de dingen hersteld was.

‘Ik heb ook gehoord dat Varol een vreemd verhaal heeft opgepikt van de schipper van jullie ontsnapte kustvaarder, Yuli. Alle platbodems van de kustwacht zijn op een nacht verdwenen! Ze zijn dagen bezig geweest om ze van volle zee terug te halen, waar ze onbemand ronddreven. Ze schijnen er nog een paar kwijt te zijn.’

Tom en Alante grijsden naar elkaar.

‘Weten jullie daar meer van?’

Tom vertelde in het kort wat Alante en hij in de marinehaven hadden uitgespookt met de hulp van een school dolfijnen. Victors ogen rolden bijna uit zijn hoofd. Hij bekeek Alante met geheel andere ogen. Wat een lef! Van Tom was hij wel wat gewend, maar zo’n jong meisje...

Ze besloten nog even te blijven om pas met donker hun reis terug te hervatten. Ze vulden de watervoorraad aan uit een beekje, het enige drinkwater in de wijde omtrek. De jongens ruimden het leger voor de buffel en de geit op. De warme maaltijd die Victor en Deyoo uit de herberg ophaalden was eenvoudig, maar smaakte goed.

Tegen de avond ging Tom met Danan de wagen halen. Het paard was blij hem te zien en wreef zijn neus onder zijn arm. Het zag er redelijk verzorgd uit. Binnen gingen ze nog met Victor een biertje drinken.

Uiteindelijk was het al stikdonker toen ze de kroeg verlieten.

‘Geen maan? O, het is bewolkt. Dat betekent meestal regen. Ik dacht dat het hier nooit regende,’ gichelde Victor; hij had hem een beetje om.

‘Ik denk niet dat het gaat regenen, Victor, het ruikt niet zo.’

‘Wat bazel je nou? Ik ruik alleen maar bier,’ mompelde Danan.

‘Ik denk dat het overdrijft,’ zei Tom stellig.

‘Hoe kan dat nou?’ schaterde Victor. ‘Die bierlucht komt uit onszelf, man!’ Prompt liet hij een borrelende boer. Stikkend van het lachen perste hij er nog een paar uit. Ze rolden met hun drieën ginnegappend de wagen naar de steiger, met het paard erachter gebonden, en rolden hem direct op de planken over het ruim bij het licht van een enkele lantaarn. Het mocht een wonder heten dat de wagen recht op de planken uitkwam en niet in het ruim donderde, want ze waren achteloos onvoorzichtig in hun benevelde lol. Het paard volgde Tom gedwee in het ruim en stond daar een beetje zenuwachtig te trillen. Ietwat onvast op de benen bleef Tom het beest een tijdje aaien. Hij beleefde het niet meer dat het rustig werd: hij was staande ingeslapen, recht tegen het trouwe dier. De vrouwen hadden zich er niet mee bemoeid. Half verontwaardigd, half lachend om hun idiote opmerkingen lieten ze het stel aanmodderen, dat leek hen het beste. Het duurde niet lang of Danan en Victor vielen ook in slaap.

‘Dronkenlappen,’ gromde Yuli. ‘Daar zijn we mooi klaar mee. Kom, we vertrekken, we gaan er niet op wachten tot ze weer bij kennis zijn. Kajo, wat doen we met de buffel? Kan die er wel bij met de wagen en het paard?’

‘Yuli, ik...’ Hij begon onverwachts te huilen. Yuli knielde bij hem neer. ‘Wat is er, lieve jongen?’

‘Ik ben zo bang dat de boot te zwaar is voor de buffel,’ snotterde hij. ‘Dan wordt hij veel te moe en wordt hij misschien wel ziek.’

‘Dat is inderdaad een punt,’ mompelde Yuli. ‘Heb je dat ook aan Tom gezegd?’ ‘Jawel, maar hij wil niet luisteren,’ klaagde Kajo. ‘Ik weet het ook niet zeker,’ fluisterde hij er achteraan. ‘In het water is het altijd makkelijk genoeg gegaan.’ Yuli ging rechtop staan. Ze probeerde zich een voorstelling te maken hoe zwaar het zou zijn om de jonk op het droge te trekken en over ongelijk terrein te laten rijden.

‘Ik denk dat je gelijk hebt, joh.’

‘Misschien kunnen we van mijn geld een tweede buffel kopen?’

‘Geld is het probleem niet, lieve jongen. We hebben bij elkaar meer dan genoeg. De vraag is eerder: waar halen we zo snel een buffel vandaan?’

‘Er lopen een paar buffels in de wei bij het veerhuis! Ik heb de mijne erbij gedaan! We kunnen er vast wel een kopen.’

‘En waar moeten we die dan stallen?’ Yurane was er ongemerkt bij gaan staan en had het gesprek gevolgd. ‘Het paard staat ook al in het ruim.’

Ze keken alledrie over de rand. Het paard werd er zenuwachtig van, lichtte zijn staart en liet een stapel keutels vallen.

‘Hè ja, schijterd,’ mopperde Yuli.

‘Er kunnen best twee buffels bij,’ pleitte Kajo. ‘Als we ze dwars in het ruim zetten.’

‘Goed, het moet maar. We vertrekken nu, dus laten we je buffel ophalen. Ik ga met je mee, kijken of we een maatje voor hem op de kop kunnen tikken.’

‘Pas maar op dat hij jou niet op je kop tikt met zo’n lange hoorn,’ mopperde Yurane. Ze keek naar de slapende mannen, waar Alante, Zelena en Deyoo zorgzaam naast zaten. ‘Houden jullie de wacht? Ik ga even mee.’

De gelagkamer van het veerhuis bestond uit een brede veranda, verlicht met enkele olielampjes. De waard wilde net sluiten.

‘Precies op tijd dus,’ zei Yuli opgewekt. ‘Kunnen we nog wat drinken? We willen ook een buffel kopen, kan dat?’

De waard knikte onverstoorbaar. ‘Als de prijs goed is kan je alles kopen, dame. Wat willen jullie drinken?’

‘Heeft u koude witte wijn?’

De waard haalde een aardewerken kan tevoorschijn. ‘Is koel ook goed? U ook een glas?’ vroeg hij Yurane. ‘Voor jou heb ik nog wat vruchtensap,’ zei hij tegen

Kajo, die verheugd knikte.

Na hun glazen leeg gedronken te hebben liepen ze achter de waard aan naar de kraal waar enkele buffels lagen. Kajo liep er keurend langs.

‘Deze,’ wees hij aan. ‘Het is een koe, dan krijgen we misschien een kalf.’

‘Je hebt er kijk op,’ prees de waard. ‘Het is ook de duurste. Ze is al drachtig.’

‘Ja, dat zal best,’ gromde Yuli. ‘Hij mag dan de beste buffel uitkiezen, over de prijs wil ik nog wel een woordje met je wisselen.’

Met grote ogen volgde Kajo, terug in de gelagkamer, hoe Yuli fel marchandeerde over de prijs. Van buffels wist hij alles, maar geld was een onbekende wereld voor hem.

Onder de kalme leiding van Kajo stapten de buffels even later een voor een vanaf de steiger, via het dek in het ruim. Kajo’s beest was vastbesloten om niet achter te blijven en deed zijn best om zich in de enge ruimte te schikken. De nieuwe aanwinst volgde gedwee. Het paard stond het rustig aan te zien, kauwend op een paar verse twijgen.

De jonk kwam diep in het water te liggen. Er waren op de rivier gelukkig geen golven die over de boorden konden slaan. Door het gewicht van de wielstellen onder de boot schommelde hij nauwelijks, ondanks al het heen en weer stampen van de buffels. Ze schurkten zich tussen de watervaten en het paard, half onder de wagen en begonnen tevreden te herkauwen.

Yuli maakte de boot los en duwde af. Ze luisterde scherp of ze andere schepen kon horen, maar de wereld was doodstil. Ze rekende erop dat ze, met de stroom mee drijvend, na ongeveer twee dagen weer ter hoogte van het irrigatiekanaal konden zijn.

Het werd allengs klammer toen de mist dichter werd. Er trokken koude vlagen over de rivier. Voor het eerst sinds hun vertrek uit Doran hadden ze behoefte aan warme kleren.

Yuli hield de hele donkere nacht de wacht. De anderen gingen slapen, met dekens strak om zich heen. Ze was een ervaren schipper en niet bang om te moeten sturen zonder zicht of andere oriëntatie dan haar gevoel voor richting. Het was niet waarschijnlijk dat ze een andere boot of drijfhout tegen zouden komen. Ze dreven met dezelfde de rivier af met de snelheid van de stroom.

Ongemerkt sukkelde ze in slaap. De totale duisternis verkeerde langzaam in grijs. Ze schrok wakker, bang om de splitsing van de rivier te missen. Aan de kolkjes in het water maakte ze op dat ze op dat moment achterstevoren dreven. De stroom was net iets sneller dan zij voort dreven.

Ze tuurde door de golvende nevelsluiers of ze herkenningspunten kon waarnemen. Haar ogen begonnen te tranen. Waren ze er al voorbij? Of zou het nog uren duren voordat ze bij de splitsing belandden? Het maakte haar onzeker. Verbeten bleef ze proberen iets te zien in de grijze soep.

Daar! Vaag zichtbaar als een verhevenheid boven de donkere waterspiegel schoof een zandbank voorbij. Opgelucht concludeerde ze dat ze goed zaten. Ze zouden weldra de aftakking bereiken waar ze rechts moesten aanhouden. Een beweging op het dek verried dat er iemand wakker was geworden. Tom ging met zijn deken om zich heen naast haar zitten. Zodra hij zag dat ze de goede kant op dreven ging hij zonder iets te zeggen naar beneden. Weldra stegen heerlijke geuren uit het open deurtje omhoog. Een warme maaltijd was het beste om de dag mee te beginnen. De bewegingen op de boot maakten de buffels en het paardje onrustig. Ze stonden op en wilden zich vertreden. Dat kon niet en bonkend tegen de wanden van het ruim schikten ze zich weer in hun benauwde stalling. Ze ontlastten zich tegelijk van hun mest en urine, zodat het bij elkaar een herrie van jewelste werd. De penetrante dampen bleven rond de boot hangen, wat het verblijf er ook niet prettiger op maakte. Al met al werd het een katterig ontwaken voor de reisgenoten.

Yuli was doodmoe en had een stijve nek. Ze was blij toen Victor haar kwam aflossen, beladen met twee kommen gebakken rijst en bekers thee. Het warme ochtendmaal werd in stilte genuttigd.

Opeens krabbelde Tom overeind en keek verbaasd in het ruim.

‘Nee, je ziet niet dubbel,’ grinnikte Yuli vol leedvermaak. ‘We hebben een extra buffel gekocht. Je dacht toch niet dat we deze loodzware constructie door Kajo’s buffel alleen lieten trekken, hè?’

‘Nee, het is goed,’ mompelde Tom. ‘Ik veronderstel dat de jongen gelijk had.’ Pas nu viel het Victor en Danan op. Ze zeiden er echter niets van.

‘Mon Dieu!’ mopperde Alante. Ze had een hele tijd zwijgend naar de oever gestaard in de hoop iets te zien. ‘Wat is die mist vervelend, zeg?’

‘Waar zijn we eigenlijk?’ deed Victor een duit in het zakje. ‘Ik zit nou wel aan het roer, maar waar stuur ik ons heen?’

Danan begon te lachen. Hij hield op toen hij de enige bleek.

‘We komen nauwelijks vooruit,’ schold Alante, die buitengewoon uit haar humeur was. ‘Kajo, laat die buffels van jou eens wat trekken.’

Hij keek overboord. ‘Dat kan niet. Te diep. Laat ze maar mooi liggen.’

Ze hadden niet genoeg energie om echt ruzie te maken. Hun twistgesprek doofde uit in de mist, die alles nat en koud maakte.

‘Straks heb ik mijn kieuwen nog nodig om bóven water te kunnen ademen,’ morde Alante nog zachtjes. Toen werd het weer stil.

Ze bleven dicht in de buurt van de oever voortsukkelen. Ze sliepen wat, dronken thee en soep en zaten de tocht gelaten uit. Er was niets aan te veranderen, noch aan de mist, noch aan hun trage gang.

Danan had boeken meegenomen en zat in zichzelf gekeerd te lezen. Toen de verveling onhoudbaar werd, vroegen sommigen uit arren moede of ze ook

een boek uit zijn voorraad mochten zoeken. Zelfs Victor zat op een gegeven moment Deyoo fluisterend een tekst voor te dragen. De jongen kon wel goed Dorisch spreken, maar het niet lezen. De helmstok had Victor nog wel onder zijn arm, sturen deed hij allang niet meer.

Toen het begon te motregen werden de boeken ijlings in veiligheid gebracht. Tom en Danan trokken het dekzeil strak over het gestreken lattenzeil, zodat er een tent ontstond, waaronder ze min of meer droog konden zitten. Het was er echter te donker om te kunnen lezen. Omdat er niets ander te doen viel gingen ze maar een uitgebreide maaltijd maken.

Kajo en Deyoo waren de enigen die zich niet verveelden. Ze hadden de mest en het vuile stro overboord gegooid en de vloer met vers strooisel belegd. Helaas bleven er stinkende plukken rond de boot drijven, die met dezelfde snelheid meereisden. Zij waren de enigen die daar geen erg in hadden, want ze stonken zelf net zo.

‘Hoe moeten we in deze brij de weg vinden, Tom?’ vroeg Yuli ongerust. ‘Kunnen we niet beter aanleggen en wachten tot de mist optrekt?’

‘Ik weet het niet,’ bekende Tom. ‘Ik heb nog nooit van zulke dichte mist gehoord in deze landstreken. En zolang! Dit is al de derde dag. Of de tweede?’

‘Nee, het is pas de tweede dag. Gister kwam de mist op en zijn we bij het veerhuis vertrokken,’ zei Danan nuchter. Hij had niet zo’n last van desoriëntatie als de anderen. Dat waren meer buitenmensen en hadden een horizon nodig om hun plaats op de aarde te kunnen bepalen. Zijn horizon zat binnen in hem, beperkt tot toneel en literatuur.

Yurane zat naar buiten te turen vanonder het opgeslagen dekzeil en zei onverwacht: ‘Ik zal wel sturen. Ik geloof dat ik de oever kan zien. Nou ja zien, meer... nou ja, ik weet in ieder geval dat die daar is.’ Ze wees, maar niemand anders kon er iets waarnemen.

‘Weet je dan hoe dat moet?’ vroeg Tom.

‘Misschien niet zo goed als jij,’ bitste ze terug. ‘Ik heb thuis ook wel eens in een boot gevaren, mijnheer Thomas.’ Zijn opmerking was Yurane duidelijk in het verkeerde keelgat geschoten.

‘Ik...’

‘Laat, Tom,’ onderbrak Victor hem terwijl hij aan het roer plaats maakte voor Yurane. ‘Je toon was niet erg respectvol en zo moeilijk is het sturen van deze boot niet, als je weet waarheen. Yurane is de enige die iets kan zien, dus is zij de volmaakte stuurvrouw.’

‘Juist!’ onderstreepte Yuli deze terechtwijzing. Tom kreeg door dat zijn verbazing niet erg tactvol was geweest. Het incident had een kort moment de gemoederen verhit; al gauw zakte de stemming weer weg in een apathisch afwachten tot de mist optrok of zich iets anders voordeed.

Yuli bleef haar vriendin gezelschap houden bij het sturen van de voortdrijvende boot.

Geleidelijk werd de mist lichter tot een parelgrijs, het zicht werd echter nauwelijks beter. Soms tekenden zich donkerder tinten af, wat zandbanken en bosjes konden zijn.

Een vage spanning deelde zich aan hen mee toen steeds meer schaduwachtige vormen voorbij gleden. Ze gingen ervan uit dat het de begroeide zandbanken waren in de zijstroom met de vele vertakkingen. Dan waren ze de monding van het irrigatiekanaal in ieder geval niet per ongeluk voorbij gevaren. Aan beide kanten hing iemand overboord om uit te kijken naar de stroom helder water. Op een gegeven moment moesten ze aanleggen om voer te snijden. Ze meerden de boot aan een boom die half in het water lag en gingen aan land om zich te vertreden. Het zicht was nog steeds niet meer dan een bootlengte en ze bleven dicht bij elkaar, voortdurend elkaars namen roepend. Al gauw vertrokken ze weer, opgejaagd door een onbestemd gevoel van haast.

De boot dreef verder door de ondiepten. Af en toe bewogen de wielen als die de bodem raakten. De mist werd geleidelijk dunner en was niet meer zo koud. Behalve dat het zicht beperkt was vond men het drijven langs de amper zichtbare vormen langs de rivier geen onaangename ervaring.

Laat in de middag begon de mist weer dikker te worden. Yurane zat aan het roer al een tijd fronsend te turen naar waar volgens haar de westoever van de rivier moest zijn.

‘Tom,’ zei ze na een tijdje met een onzekere stem, ‘zie jij nog iets? Ik ben het contact met de oever kwijt.’

Tom ging staan en tuurde in de grijze wervelingen, waar af en toe een rossige weerschijn doorheen scheen te gloeien.

‘De mist beweegt,’ zei hij tenslotte weifelend. ‘Dat kan erop duiden dat hij spoedig weggeblazen zal worden. Ik zie nog niets in die richting. Weet je zeker dat daar de oever moet zijn?’

‘Ik weet niets meer zeker,’ mopperde Yurane. ‘Ik weet niet hoe de bochten lopen dus heb ik ook niets aan het kompas. Ja, daar is het noorden...’ ze wees naar achteren. ‘De rivier kronkelt zo sterk dat we soms zelfs terug gaan.’

Ze ging naast hem staan en draaide met haar hoofd rond, de ogen half gesloten. Even aarzelde ze, toen schudde ze ongelovig haar hoofd. ‘Ik voel helemaal geen oever,’ zei ze verbijsterd. ‘Alleen maar stukken water en losse stukken land.’